

Spørsmål og svar fra “Forberedelse til kalving” 2.februar 2021

Q = Spørsmål**A = Svar**

Q: Kan for mye vitaminer og mineraler føre til løs avføring?

A: Det er nok oftest andre faktorer som fører til løs møkk. Lite struktur og for mye stivelse. Men er det ubalanse med vitaminer og mineraler så er ikke det heller heldig.

Q: Kan halm før kalving være med å påvirke mjølkefeber?

A: Ja, halm kan bidra til en bedre KAD, Noe som er viktig for å forebygge mjølkefeber. Det kan bli lite Magnesium i rasjonen ved bruk av mye halm. Lite magnesium kan ha betydning for utvikling av melkefeber. Det er ekstra viktig å passe å gi nok magnesium som tilskuddsfôr eller kraftfôr når det brukes mye halm i rasjonen.

Q: Svakfødte kalver- når kua ser frisk ut. Får grovfôr

A: Jeg vil da sjekket råmjølkskvaliteten , og opptaket av råmjølk. Så er det viktig med riktig fôring av mora i sintiden og sørge for dekning av vitaminer og mineraler, spesielt selen og e vitamin.

Q: Hvordan kan jeg enklest øke råmjølkskvaliteten?

A: Råmjøka påvirkes av mange faktorer – noen kan vi gjøre noe med, andre er vanskeligere å påvirke. Riktig fôring i tørrperioden, viktig med nok proteiner og vitamin, mineraler er en god start. Bruk gjerne Formel Ammeku konsentrat og ha god kontroll på grovfôret.

Q: Hva er prisen på ammekukonsentrat? Og er dette tilgjengelig til enhver tid?

A: Formel Ammeku konsentrat er tilgjengelig hele året. Prisen på kraftfôret ligger noe høyere enn for eksempel Formel Favør og Biff. Akkurat nå ligger prisen på bulk på prislista på kr 4,43 pr kg. Velger du et annet kraftfôr må kua i tillegg ha tilskuddsfôr for å dekke behovet.

Q: Får man tak i melkepumpe for storfe?

A: Det er melkepumpe for storfe å få tak i – vi har pr i dag ikke dette i vårt sortiment, men har sendt innspill til våre kollegaer!

Q: Litt dumt kanskje, men litt usikker på hva stivelse er å hvordan det påvirker vomma for at hva som er for mye stivelse eller lite

A: Dette er ikke et dumt spørsmål. Stivelse er lett løselige karbohydrater som vi finner blant annet i korn. Stivelsen brytes raskt ned, og når dette skjer i vomma dannes det korte fettsyrer som påvirker miljøet i vomma. Store mengder stivelse vil gjøre at pH synker – og

dette kan hemme andre mikro-organismer som skal bryte ned for eksempel fiber fra graset. Når kua eter store mengder stivelse kan det bli så surt at det oppstår acidose eller sur vom. Da går fôropptaket ned og kua kan bli sjuk.

Stivelse er også en energikilde til mikrobene i vomma. Fôres det mye med halm kan det bli lite lettloslelige karbohydrater, da vil mikrobene få lite næring og litt stivelse kan være bra for å øke fordøyelsen av halmen.

Grovfôr som inneholder mer lett tilgjengelig karbohydrater som for eksempel sukker gir som regel bra med energi til mikrobene.

Q: Hvilket råmelkserstatning er å anbefale?

A: Pluss Råmelkserstatning
– les gjerne mer om produktet på våre hjemmesider

Q: Hva hvis man er økologisk? Vi kan ikke bruke de kraftfôrtypene eller mineralene de som driver konvensjonelt bruker.

A: Til økologisk har vi en egen Natura serie, både Natura drøv 16, 19 og proteinkonsentrat. Det er også flere økologiske Natura mineralprodukter som er godkjent brukt innen økologisk

Q: Er mineralbøtte tilstrekkelig året gjennom?

A: Ja, der det er fri tilgang, og du sørger for at alle dyr har tilgang. Følg med på opptaket underveis, slik at de spiser anbefalt mengde. Det står på bøtta. Renhold er viktig, det kan være dyra gjør fra seg på bøtta.

Q: Hva betyr KAD?

A: KAD står for kation anion differanse - det er et mål på positiv og negative ioner i rasjonen. Dette virker inn på en del funksjoner i kroppen, blant annet hvordan kalsium «oppfører» seg i kroppen - og derfor viktig å ha kontroll på for å ikke få mjølkefeber

Q: Korleis tildeler han mineraltilskuddet med fri tilgang?

A: Vi har flere produkter som du kan gi i fri tilgang, pulverprodukter, stein og bøtte. Men ikke den pelleterte varianten, den må gis etter anbefalt mengde. Stein og bøtte kan plasseres ut direkte. For fri tilgang på pulver finnes flere ulike stasjoner som kan brukes, for eksempel mikrofeeder.

Q: Er behovet for kraftfôr like stort på ekstensive raser?

A: Det kan være behov for kraftfôr på alle raser - det er helt avhengig av grovfôret. Ekstensive raser kan ofte klare seg fint uten om grovfôret er av en god kvalitet. Men de må fortsatt ha mineraler og vitaminer

Q: Hvilke av disse tilskuddsfor/melkeerstatning er godkjent i økologisk produksjon?

A: Om du velger et Natura produkt så er det økologisk godkjent. På våre hjemmesider vil det også stå oppført hvilke andre produkter du kan bruke. Vi har egen brosjyre som også ligger ute på våre hjemmesider.

Q: Hvis ammeku har fri tilgang på Pluss Ammeku, og selen og e-vitamin i tillegg, er det da mest økonomisk å gi saltstein naturell?

A: Pluss Ammeku har et høgt innhold av både selen og e-vitamin, så det kan være unødvendig å gi dette i tillegg. Den grå Pluss saltsteinen har mer kobber enn i Naturell. Om dyra tar opp tilstrekkelig mengde mineraltilskudd så bør Naturell være tilstrekkelig

Q: Hva er fordelene/ulempene med å benytte bolus? Hvorfor er dette bedre, enn kun å benytte mineral/vitamin tilskudd i pulverform/saltstein gjennom hele året?

A: Fordelen med bolus er at hvert dyr får sin dose – ulempen er at det ikke inneholder alt dyra trenger. Bolus er best egnet sammen med beite, den inneholder kun mikromineraler. På innefôring så er det anbefalt å gi et produkt med Total stempel, som inneholder både makromineraler, mikromineraler og vitamin ut fra dyras behov

Q: Vi gir ikke så mye kraftfor, men har fri tilgang til grovfor, saltstein og mineralstein. Er det greit?

A: Det høres ut som du har en god plan, om du ønsker en gjennomgang av din fôring så ta kontakt med lokal salgskonsulent. Vi har gode fôrplanverktøy for ammeku og kan hjelpe deg med en vurdering

Q: Pris på Pluss Råmelkerstatning? Er det bestillingsvare i FK-butikken?

A: Produktet er helt nytt – så det er ikke sikkert alle har fått den på lager enda. Etterspør du på din avdeling bestiller de inn for deg. Varen kan også bestilles på nett og leveres rett fra vårt hovedlager. Prisen finner du på våre hjemmesider

Q: Holder det med saltstein dersom man bruker Formel Ammeku Konsentrat etter innsett og frem til kalving

A: Formel Ammeku Konsentrat vil dekke behovet for mineraler og vitaminer - ca 0,5 kg bør dekke behovet. Rett før og etter kalving kan du øke opp til 1,5 kg avhengig av hold på dyra. Er det mye halm i rasjonen kan det være behov for litt høgere tildeling. Da trenger du ikke gi annet tilskuddsfôr og saltstein er tilstrekkelig.

Q: Tips for å blande ut Råmelkerstatning? Vi har prøvd den og opplevd at den var vanskelig å blande ut

A: Den er litt tyngre å røre ut enn vanlig melkeerstatning, den kan bunnfalle litt mer også. Bruk det opp rett etter utblanding

Q: Kan Pluss Magnesium gis med fri tilgang? Er dette pulverform eller pellets?

A: Ja det kan den så lenge den er i pulver. Pellets må doseres ut

Q: Hva er forskjellen på f.eks. Pluss storfe mineralbøtte, og Pluss storfe mineralstein?

A: Disse to produktene er har ca. samme innhold. Begge passer godt å gi i fri tilgang til ammeku.

Q: Om kuene får fri tilgang på Pluss Ammeku, vil dem ikke da spise mye av gangen? Blir det ikke veldig dyrt?

A: Vi ser at de stabiliserer opptaket ganske raskt, om du synes det går veldig mye over lang tid (mer enn anbefalt) så sett alltid inn en saltstein.

Q: Om man gir Formel Ammeku Konsentrat, skal man da gi Pluss Ammeku i tillegg? ev mineralstein?

A: Formel Ammeku Konsentrat dekker behovet fra 0,5 kg - så da trenger du ikke gi Pluss ammeku eller mineralstein i tillegg.

Q: Sliter med at pulveret ikke fester seg til foret. Noen tips til å få i kuene nok av pulveret?

A: Det er en utfordring når det er veldig tørt fôr - noen ganger fungerer det bedre med pelletert tilskuddsfôr - Pluss Storfe kommer både i pulver og i pellet

Q: Selger Felleskjøpet noe man kan teste råmelkskvaliteten med?

A: Ja, vi selger refraktometer, og kolostrometer i våre butikker.

Q: Ammeku tung rase, får silo, ca 1kg Formel Biff, fri tilgang rød slikkestein og selen/e-vitamin tilskudd før kalving. Er dette tilstrekkelig inntak av vitaminer/mineraler eller bør me vurdere å endre kraftfor/tilskudd?

A: 1 kg Formel Biff vil nok gi litt lite mineraler. Rød slikkestein vil gi bra med salt og noe kobber. E-vitamin med selen og biotin inneholder akkurat det - så dette vil gi en noe ubalansert rasjon. Pluss Ammeku har også et høgt innhold av e-vitamin -og kan være en god løsning sammen med 1 kg Formel Biff i stedet for tilskudd med bare selen og e-vitamin. Når vi sammenligner Pluss Ammeku og Pluss e-vitamin (med selen og biotin) på anbefalte doseringer vil Pluss Ammeku gi bedre dekning på e-vitamin. Den gir også tilstrekkelig med selen i både organisk og uorganisk form, og i tillegg dekning på alle nødvendige mineraler og vitaminer.

Q: Hvis man gir pulver i fri tilgang på beite. Kan det da være en fare for at kalvene spiser dette? Og hva har det i så fall å si?

A: Det er greit å unngå at kalven får før den er 3-4 mnd. Gjør bøttene, steinene litt utilgjengelig med å henge de høyt om for eksempel.

Q: Kommer Formel Ammeku Konsentrat i småsekk?

A: Nei den er kun i storsekk og bulk

Q: Er Formel Ammeku Konsentrat fin å gi til kviger fra parring og frem til kalving også?

A: Ja det kan fint fungere. Tilpass bruken etter holdet og tilveksten. Er grovfôret veldig bra kan det være bedre med Pluss tilskuddsfôr - og er det mye halm kan det bli litt lite energi med Formel Ammeku Konsentrat til kviger som skal vokse - da kan man spe på med litt Formel Biff.

Q: Kan de få fri tilgang av Pluss Ammeku i sekk mens de går med okse?

A: Ja det kan de. Pluss Ammeku kan du gi i fri tilgang

Q: Vi ønsker å gi fri tilgang. Om vi har fri tilgang til ammeku, hva da når de går sammen med oksen?

A: Våre Plussprodukter til storfe i pulver, stein eller bønne kan gis i fri tilgang også til okser.

Q: Spørsmål om dekken til kalv i kaldt fjøs. Hva er deres anbefalinger der når det er opp mot -17 ute?

A: Det er viktig at kalven holder seg varm og tørr. Kulda krever også mer energi i fôringa. Tørt underlag mye halm er også viktig. Kalven kan ha godt av å gå med et dekken når det blir kaldt – det kan også løses med for eksempel godt med halm eller et lunt området med varme.

Q: Holder det med Saltstein på beite dersom man bruker Formel Ammeku Konsentrat i inneforings sesongen?

A: Dette er et godt spørsmål! Dyra vil bygge opp lager i kroppen og et variert beite vil nok gi bedre dekning enn høsta gras. Det vil gi underdekning i en periode, men går greit når det er god dekning ellers. For å sikre dekning av viktige mikromineraler kan du vurdere å legge ned bolus. Husk å sjekke lokale regler for saltstein i utmark